

ECAD NEWSLETTER

European Cities Against Drugs www.ecad.net

4./5. izlaidums, Nr 90./91.
2006.gada maijs/jūnijs

Ikgadējā ECAD pilsētu mēru konference 2006, Vilnā

Pirmajā rindā: Vilnās pilsētas mērs Arturs Zuoks un V.L. Islandes prezidents Olafurs Ragnars Grimsons

Veiksmīgas ECAD ikgadējās konferences jau kļuvušas par labu tradīciju, un pilsētu mēru konference 2006, kas notika Vilnā, – nav izņēmums. Šogad sapulcējušies delegāti strādāja divas dienas – 1. un 2.jūlijā –, un pirms konferences notika iekšējā ECAD Valdes sēde.

Konferences temats bija plašs un nozīmīgs – „Cīņa pret narkotikām kā pasaules līmeņa apdraudējumu”.

Vilnās pilsētas mērs Arturs Zuoks apliecināja savu patieso līdzdalību cīņā pret narkomāniju, visiem spēkiem atbalstot konferences sekmīgu norisi.

Apspriest šo svarīgo tematu bija sapulcējušies 160 delegāti no 20 valstu 59 pilsētām, tostarp Eiropas valstīm, Krievijas, Jaunzēlandes, Albānijas un Turcijas.

Oficiālās pieņemšanas laikā Vilnās pašvaldībā Oslo pilsētas municipalā padomniece sociālajos jautājumos Silvija Listhauga parakstīja Nodomu vēstuli par

pilsētas piedalīšanos projektā „Eiropas jaunatne”. Tādējādi šobrīd šajā jauniešu narkomānijas novēršanas programmā piedalās 12 pilsētas. Bulgārijas galvaspilsēta Sofija Nodomu vēstuli paraksta 5.jūlijā, bet Serbijas galvaspilsēta Belgrada projektam pievienosies arī vēl šovasar.

ECAD pilsētu mēru 13. konferenci raksturo zinātniskie referāti, kas lika domāt par buprenorfina pārmērīgu lietošanu (prof. Erki Vuori, Somija), šīrču apmaiņas programmas efektivitāti (dr. med. Kerstina Šella, Šveice), par korupciju jomā, kas skar cīņu pret narkotikām (prof. dr. jur. Andrejs Vilks), kā arī par daudz ko citu.

Ekspertu forums, kas tika veltīts bijušo narkoatkārigo integrācijai un profilaktiskajiem pasākumiem, bija ļoti dinamisks, pateicoties jaunām idejām, kas īstenotas projektā „Mans guru”.

Turpinājums 3.lpp.

ANO 2005.gada pasaules ziņojums

Ziņojums par problēmām pasaulei, kas saistītas ar narkotikām (turpmāk – Pasaules ziņojums par narkotikām), liecina par progresu, kas sasniegts 2005.gadā, kā arī atspoguļo globālās narkotiku izplatības kontroles sistēmas vājās puses, pirmām kārtām heroīna piedāvājumu no Afganistānas, heroīna pieprasījumu Eiropā, kā arī kanabisa piegādes un pieprasījumu pēc tā visā pasaulei.

Šīs galvenās tendences var formulēt šādi.

Opija piedāvājums pasaulei ir samazinājies, taču nevienmērīgi.

Dažu tuvāko gadu laikā bēdigi slavenais Āzijas „zelta trijstūris” – kādreizējais narkotiku tirdzniecības pasaules centrs, – var kļūt par zonu, kas brīva no opija.

Tomēr Afganistānā, pat nemit vērā to, ka 2005.gadā ir samazinājusies opija magoņu lauku platība, kopējā narkotiku situācija valstī nav stabila un pieauguma tendence var atjaunoties. Tas var notikt jau 2006.gadā.

Pēdējo piecu gadu laikā kokas audzēšana Andu reģiona valstis ir samazinājusies vairāk nekā par ceturtdaļu.

Lai šo tendenci stabilizētu, bagātajām valstīm (kokaīna lietotājām) jāiegulda vairāk līdzekļu, lai šo valstu fermieriem palīdzētu pāriet uz atļautu kultūru audzēšanu.

Ziņojumā norādits, ka Eiropā vērojams draudīgs pieprasījuma pieaugums pēc kokaīna. Es aicinu Eiropas Savienības valstu valdības šīs briesmas neatstāt bez ievēribas. Pārāk liels ir izglītotu un profesionāli attīstītu eiropiešu skaits, kas lieto kokaīnu un noliež savu atkarību, bet narkomānija stāp zvaigznēm un pazīstamiem cilvēkiem bieži tiek demonstrēta plašsaziņas līdzekļos nekritiski.

Turpinājums 3.lpp

Olafurs Ragnars Grimsons,

Islandes prezidents

...Pagājušajā gadā man bija tas gods piedalīties ECAD kārtējā konferencē Oslo, un man lūdza klūt par vadītāju projektam, kas notiks 10 Eiropas pilsētās, kas ir pamatots ar pētījumiem un zinātniskiem atklājumiem, kurus manas valsts zinātnieki ir izdarījuši vairāk nekā 20 gadu laikā.

Gada laikā es centos aktīvi strādāt, atbalstot mūsu sadarbību dažādās Eiropas pilsētās. Es piedalījos pasākumos Stokholmā un Sofijā, Sanktpēterburgā un citās pilsētās, kur ticos ar oficiālām amatpersonām un vietējās varas pārstāvjiem, policijas virsniekiem un ārstiem, sociālajiem darbiniekiem un citiem cilvēkiem, ar narkoatkārigajiem kas sapņo izārstēties, uzklausīju viņu stāstus, sajutu viņu cīņas bezcerību, kas sajaucas ar bailēm un izplatās arī uz viņu ģimenēm.

Šī pieredze izrādījās ļoti vērtīga un deva man dziļāku problēmas izpratni. Es esmu ārkārtīgi pateicīgs par iespēju piedalīties šajā cīņā, un, iespējams, mana piedališanās tajā būs auglīga.

Svarīgākais secinājums, kuru es izdarīju ir šāds: ir jāapvieno pūlini, jo tikai sadarbībā var rast risinājumu...

Cits citam mēs varam daudz ko iemācīt. Panākumi un sakāves, ar ko sastopamies, var palīdzēt citiem atrast pareizo ceļu un izvairīties no kļūdām.

Taču jānotiek arī dažādu sabiedrības daļu iekšejai sadarbībai, lai tās varētu apvienoties, radot stingru pamatu kopīgajam darbam.

... Mani pārsteidza gan strīdos manas valsts iekšienē, gan daudzās sarunās visā Eiropā tas, cik izolēti cits no cita var būt mēģinājumi

cīnītie pret narkotikām, kā dažādas iestādes nespēj apvienot savus pūlinus, cik gan bieži birokrātiskās barjeras traucē īstenot labas idejas un cik savrupi var izturēties cilvēki.

Mums jāizveido stabils sadarbības tīkls pilsētās un sabiedrībā, uzturot dialogu ar katru, kas ir gatavs un vēlas palīdzēt, sapulcināt kopā visas sabiedriskās kustības un NVO, iesaistīt plašsaziņas līdzekļus un pilsētu iedzīvotājus, kā arī skolas un sporta organizācijas, skolotājus un vecākus, lai visiem parādītu, ka katram ir sava svarīga loma un ka visi kopā mēs narkotiku draudus varam likvidēt.

Ar šādiem centieniem un cerībā apvienot atsevišķās komūnas vienā sabiedrībā, mēs nolēmām nākamajā rudenī vienu dienu veltīt tam, lai grieztos pie tautas un visiem pastāstītu par svarīgākajām sekmīgām profilakses metodēm, skaidrojot, kā mēs varam palīdzēt jauniešiem pateikt „ne” un izglābt dzīvību miljoniem cilvēku.

Šajā nolūkā mēs izveidojām speciālu sadarbības plānu, koncentrējoties uz „**profilakses dienu**”, kā mēs to nosaucām. Islandes pašvaldību savienība piekrita šajā pasākumā piedalīties. Islandes Sporta un olimpiskā asociācija arī solīja piedalīties. Islandes universitāte un Reikjavíkas universitāte vienojās organizēt zinātnisku pētījumu, bet valsts radio un televīzija – palīdzēt izplatīt zināšanas katrā mājā.

Šādas **Nacionālās profilakses dienas** ideja radās pagājušajā decembrī, pēc manas vizītes Sanktpēterburgā, kur es kopā ar Sanktpēterburgas gubernatori Valentīnu Matvijenko piedalījos Vienošanās parakstīšanas ceremonijā, kas apliecināja mūsu sadarbību. Tādējādi mēs pateicamies draugiem no Krievijas par palīdzību...

Džims Korrs,

ECAD Valdes priekšsēdētājs

...Domāju, ka katrs pilsētas mērs lolo vēlēšanos, lai viņa amata termiņa laikā būtiski samazinātos kaitējums, kuram tiek pakļauti indivīdi un sabiedrība narkotiku pārmērīgas un nelikumīgas lietošanas dēļ.

Lai šādu rezultātu panāktu, ir jā-koncentrē pūlini **pieprasījuma un piedāvājuma samazināšanai narkotiku tirgū, jāpadara efektīvāki profilakses pasākumi, ārstēšana un zinātniskie pētījumi**.

Šiem aspektiem jāķūst par četriem balstiem, uz kuriem pamatojas pilsētu antinarkotiskā stratēģija.

Jāpānāk, lai katras pilsēta sevi periodiski pārbaudītu šādos jautājumos:

· *Vai pilsētā pastāv integrēta un labi organizēta visas sabiedrības pretdarbība nelikumīgu narkotiku tirgumi?*

· *Cik efektīvs ir pilsētas dienestu darbs četros pamataspektos – pieprasījuma un piedāvājuma samazināšana narkotiku tirgū, profilakses pasākumu, ārstēšanas un zinātnisko pētījumu efektivitāte?*

· *Vai pilsēta var apliecināt, ka notiek rezultātu monitorings un tie tiek novērtēti atbilstoši labākajai pieredzei, principiem un naudas aplēsēm?*

Šodien katrs šeit klātesošais politiķis zina, ka dažos viņa pilsētas rajonos, bet varbūt arī visur, pastāv problēma ar narkotikām...

Ja mēs, piemēram, zinām, ka vāja sociāli ekonomiskā situācija asociējas ar psihoaktīvu vielu lietošanu, ir jāpārliecinās, vai mēs īstenojam preventīvu sociālo politiku, kura mikstinātu ekonomisko nevienlīdzību, uzlabotu izglītības pieejamību, veicinātu bezdarba samazināšanos, dzīvokļu apstākļu uzlabošanos un kopumā uzlabotu iedzīvotāju dzīves līmeni.

Neviens dienests nav spējīgs patstāvīgi cīnīties ar problēmām, kas saistītas ar narkotikām, taču strādājot kopā, mēs varam plānot mērķus un rast kopīgus risinājumus, kā arī izveidot apvienoto plānošanas dienestu...

Tāpēc es gribu lūgt šodien konferencē klātesošos godājamos mērus padomāt par **speciālu dienestu izveidošanu cīnai pret narkotikām** savās pilsētās. Šajos dienestos varētu iesaistīt policijas un muitas pārstāvju, mediķus, pedagogus, jaunatnes dienestus, jaunatnes brīvprātīgo kustību aktivistus. Sociālo grupu locekļiem un dienestiem, kurus viņi pārstāv, protams, ir savstarpēji jāvienojas un jānosaka savstarpējās vērtības un kopīgo pasākumu programma, kas papildina atsevišķu resoru plānus un pasākumus.

Un visbeidzot es gribētu griezties pie mēriem ar lūgumu uzdot sev jautājumu: „Cik pieejami *narkoatkārigajiem* ir ārstēšanas un rehabilitācijas pasākumi jūsu pilsētā?”

ANO 2005.gada pasaules...

Sākums 1.lpp.

...Tas dezorientē jauniešus un padara viņus vēl ievainojamākus.

Tendences kokaīna apgrozījumā ir grūti novērtēt. Kokaīna konfiskācija ir būtiski pieaugusi.

Tirdzīs valda haoss, pateicoties kokas plantāciju likvidācijai Andu reģiona valstīs un sakarā ar tiesībsargājošo iestāžu darba uzlabošanos visā pasaulei.

Noziedzīgie karteli meklē jaunus narkotiku piegādes ceļus uz Eiropas Savienību, tie aktīvi darbojas Karību baseina valstīs, Rietumu un Centrālajā Āfrikā.

Šīm valstīm jāsniedz palīdzība, tostarp atbalsts viņu pūliņiem cīņā pret korupciju un tiesībsargājošās sistēmas nostiprināšanā.

Kanabiss, kuram zinojumā pievērsta īpaša uzmanība, ir pasaule izplatītākā narkotiskā viela. Izsekot tā piedāvājuma limenim pasaule nav praktiskas nozīmes, jo šī nezāle

★ VAIRĀK ZINĀTNES!

aug visdažādākajos klimatiskajos apstākļos un zonās daudzās pasaules valstīs.

Pastāvot praktiski neierobežotām piedāvājuma iespējām un pieprasījumam, ko regulē dažādu valstu politisko partiju kaprizes, narkodileri iegulda lielus līdzekļus kanabisa ietekmes spēka palielināšanai uz cilvēka organismu un atbilstoši – tā tirgus pievilcībā.

Rezultātā mēs iegūstam katastrofālas sekas: šobrīd kanabisa raksturlielumi īpaši neatšķiras no tādām augu izcelsmes narkotiskām vielām kā kokaīns un heroīns.

Palielinoties kanabisa kaitīgajai ietekmei uz veselību, acīmredzami nejēdzīga klūst situācija, kad politika kanabisa izplatības kontroles jomā pilnībā ir atkarīga no tā, kāda partija dotajā brīdī atrodas pie varas. Īstenojamās politikas lēcieni dezorientē jauniešus par kanabisa bīstamības pakāpi.

Kanabisa izplatīšanās epidēmija prasa panākt konsensu un pastāvīgu konsekventu visu sabiedrības slāņu dalību jautājumā, lai tiktu veikti efektīvi un ilgtspējīgi pasākumi šīs problēmas risināšanai.

Ikgadējā mēru konference 2006, Viļņa

Sākums

1.lpp.

...Šis projekts ir integrācijas, darba vietu rašanas un bijušo narkoatkārīgo atbalsta programma.

Viens no vēl kāda interesanta jaunatnes profilakses projekta „New Fashion“ vadītājiem ir Linas Karaļus – mūsdienu Lietuvas mākslinieku bohēmas pārstāvis. Viņš pats šo projektu arī prezentēja konferencē, viņš arī bija uzaicinājis uzstāties brīnišķīgās balss īpašnieci Sati.

Projekts paredz, ka elku iespaidu uz jaunatni var izmantot visnotāl pozitīvā virzībā, kad elki demonstrē pareizu veselīgu dzīvesveidu skatītājiem un klausītājiem savos koncertos.

Konferences trešajā, pēdējā, dienā viesi apmeklēja Meiteņu riska grupu dienas cent-

Oficiālā pieņemšana Viļņas pašvaldībā, Oslo pilsēta paraksta Nodomu vēstuli par pilsētas piedalīšanos projektā „Eiropas jaunatne”.

ru, sociālās palīdzības kliniku „Dēmetra”, kā arī veica ekskursiju pa Viļņu un uz Traķiem.

ECAD izsaka sirsnīgu pateicību Lietuvas galvaspilsētas mēram Arturam Zuokam un Viļņas pašvaldības administrācijai par rūpēm, viesmīlibu un dāsnumu, organizējot konferenci.

Nākamgad ECAD pilsētu mēru ikgadējā konference notiks maijā, Turcijas galvaspilsētā Stambulā.

Hanss Lundborgs,
ANO Narkotiku komisijas priekšsēdētājs

...ANO konvencijas par narkotikām, kuras kopumā veido **daudzpusēju** narkotiku kontroles sistēmu, ir joti vērtīga mūsdienu politikas sastāvdaļa. Narkotiku kontroles sistēma ir attīstījusies gadsimtu gaitā.

Kontroles sistēma sāka darboties 1909.gadā kā starptautiska sapulce, kas tika saukta par Šanhajas Opja komisiju. Šāds nosaukums radās kā atbilde uz Ķīnas opja problēmu.

Visu šo daudzpusējo vienošanos kuratore bija ANO priekštece – Nāciju Līga. Apvienoto Nāciju Organizācija, kas izveidojās pēc Otrā pasaules kara, pārņēma šo kuratores lomu.

Pirmais narkotiku kontroles princips ir iedzīvotāju veselības aizsardzība: narkotikām ir jābūt pieejamām medicīniskiem un

zinātniskiem mērķiem un tām nav jābūt pieejamām nelikumīgam narkotiku tirgum.

Daudzi nesaprot šo divpusējo ANO konvenciju lomu – konvencijas regulē gan legālo, gan nelikumīgo narkotiku ražošanu un tirdzniecību. Vairāk nekā pusi visu narkotiku recepu visā pasaule kontrollē vai nu 1961.gada konvencija vai 1971.gada konvencija..

Konvenciju obligātais raksturs demonstrē **daudzpusējās** kontroles sistēmas unikālo nozīmi. Tā, piemēram, ja valsts ir parakstījusi Vienoto konvenciju, tai ir jāpārliecinās, vai narkotikas, kas ietilpst aizliegto narkotiku sarakstā, piemēram, kanabisu, arī kontroles valsts nacionālā likumdošana.

ANO konvencijas par narkotikām atbalsta praktiski visur, un gandrīz visas ANO locekles to ir parakstījušas. Te arī slēpjas kontroles sistēmas spēks.

Turpinājums 4.lpp.

Hanss Lundborgs,
ANO Narkotiku komisijas priekšsēdētājs

Sākums 3.lpp.

Sistēmas vājums ir tas, ka daudzām ANO loceklēm nav iespējas vai resursu, lai nodrošinātu nacionālo normu un likumu ievērošanu atbilstoši starptautiskajām normām. Te sākas ANO palīg funkcija. ANO savām loceklēm var palīdzēt radīt iespēju izpildīt ANO konvencijas prasības: kontrolēt piegādes, arestēt narkodilerus, samazināt pieprasījumu, sniegt iespēju narkoatkārīgajiem ārstēties un rehabilitēties.

Ar kādām problēmām mēs šobrīd saskaramies globālā līmenī? Uz šīm problēmām var paraudzīties caur četru nelegālo narkotiku pamatgrupu kategoriju prizmu:

Opijs/heroīns. Opija ražošana globālā līmenī saglabā stabilitāti. Tā samazinās Dienvidaustrumāzijas valstis — tā dēvētā „zelta trijstūri”.

Galvenie draudi nāk no Afganistānas, kur 2005.gadā tika saražoti aptuveni 90% no visa nelikumīgā opija.

Kokaīns. Kokaīna kultivēšanas teritorijas saglabā stabilitāti, taču kokaīna ražošana var pieaugt, pateicoties bagātākai ražai. Kokaīna patēriņš ASV samazinās, taču pastāv bīstama tendence — kokaīna patēriņa pieaugums Eiropā.

Amfetamīnu grupas stimulatori. Arī amfetamīnu problēma saglabājās iepriekšējā līmenī. Metamfetamīni sāk izplatīties aiz parastā Ziemeļamerikas un Dienvidaustrumāzijas tirgus robežām.

Ekstazi acīmredzot saglabā savas pozīcijas tradicionālajā narkotiku tirgū (Eiropa un Ziemeļamerika), taču tas sāk izplatīties arī jaunattīstības valstis.

Kanabīss. Kanabīss tiek ražots un patērēts praktiski visur — visās pasaules valstis. Pasaulē ir aptuveni 160 miljoni kanabīsa patērētāju (saskaņā ar ikgadējo ANO statistisko pārskatu).

No kreisās: Arturs Zuoks (Viļna, Lietuva), Toms Dogertijs (Kilarnija, Īrija), Jans Odvars Skislands (Kristiansande, Norvēģija), Džozefs Zamits (Pembruka, Malta), Ture Opdals Hansens (Dramena, Norvēģija), Mikael Sandins (Stafanstorpa, Zviedrija), Valērijs Korbs (Kohtlajarve, Igaunija)

Ture Opdals Hansens

Dramenes pilsētas mērs, Norvēģija

...Man kā Dramenes mēram ir ļoti svarīgi ar jums visiem tikties. Mana piedalīšanās konferencē šodien atvieglo jautājuma izvirzīšanu par narkotiku draudiem vietējās politikas darba kārtībā manā pilsētā un pastiprina kopīgo uzmanības pievēršanu šai problēmai.

Savā darbā pret narkotikām mēs izmantojam plašu pasākumu spektru, piemēram, strādājam skolās un koledžās, lai novērstu nelikumīgu narkotiku lietošanu jauno cilvēku vidū. Tajā pašā

MĒRU TIKŠANĀS

Mikael Sandins

Stafanstorpas pilsētas mērs, Zviedrija

...Stafanstorpas iestāšanās ECAD 2004.gada 3.maija kļuva par svarīgu posmu mūsu cīņā. Par to runāja arī Torgnījs Petersons pilsētas mērijā tās mums nozīmīgās dienas vakarā.

Man un manai pilsētai dalība starptautiskajā organizācijā ECAD ir ļoti svarīga mūsu ikdienas cīņā ar narkotiku problēmu.

Pirmkārt, tas ir veids kā politiski noteikt to, cik svarīgi ir ieturēt ierobežojošo an-

tinarkotisko kur-

su.

Pārāk daudz aiz-

domīgu organi- zāciju, kā arī amorālu komerciālu interešu ir iesaistītas narkotiku legalizācijas aizstāvībai. Mēs esam tie, kas uzstājas pret legalizāciju, un mums ir stingri jānosaka sava pozīcija sabiedrības acīs un skāļi par to jāpavēsta.

Būt ECAD biedram ir labs veids kā to izdarīt. Un šobrīd es nerēdu labāku veidu.

Otrkārt, dalība ECAD sniedz iespēju veidot alianses ar domubiedriem šajā mūžigajā karā pret tiem, kas ražo, pārvadā un pārdod narkotikas.

Tāpēc ne tikai man kā pilsētas mēram ir ļoti svarīgi piedalīties šāda veida pasākumos, kā, piemēram, šī konference, tas ir svarīgi arī cilvēkiem, kuri strādā ar narkomāniņas problēmu.

Jo jūs, protams, labi zināt, ka cīņa pret narkotikām nevar beigties uz pilsētas robežas...

ECAD is Europe's leading organisation promoting a drug free Europe and representing millions of European citizens. Drug dealing and drug abuse cause enormous problems in Europe. Nations and their citizens are affected by the consequences of drug abuse. ECAD member cities work to develop initiatives and efforts against drug abuse supporting the United Nations Conventions which oppose legalisation and promote policies to eradicate drug abuse worldwide. Has your city joined ECAD?

European Cities Against Drugs

ECAD, Stadshuset

105 35 Stockholm, Sweden

Tel. +46-8-5082 93 62 Fax +46-8-5082 94 66
e-mail: ecad@ecad.net www.ecad.net

ECAD Regional office in Russia www.ecad.ru
zazulin@ecad.ru Phone +7-812-328 96 65

ECAD Regional office in Latvia
vilnis.kipens@kurzeme.rcc.lv

Phone +371-7037330 Fax +371-7037331